

Dietrich Wildung, Lech Krzyżaniak

Minshat Abu Omar

Informator Archeologiczny : badania 16, 319-320

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prace skoncentrowały się nad rekonstrukcją tzw. Kasr, stanowiącego integralną część zespołu grobowego emira. Wymieniono niektóre partie murów wapiennych i zrekonstruowano strop drewniany, zabezpieczając jednocześnie jego fragmenty oryginalne. Przygotowano również dokumentację rysunkową do rekonstrukcji dalszych części zespołu Kurkumasa z jednoczesnym projektem zaadaptowania budowli jako centrum architektury islamu.

W pracach Misji okresowo brał udział prof.dr Tadeusz Dzierżykray-Rogalski badając szkielety znalezione w komorach grobowych mauzoleum Kurkumasa oraz inż.arch.Olgierd Sawicki.

MINSHAT ABU OMAR

Państwowe Zbiory Sztuki Egipskiej w Monachium we współpracy z Muzeum Archeologicznym w Poznaniu i Stacją Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze

Na czele Ekspedycji stał prof.dr Dietrich Wildung z PZSzE w Monachium, tokiem prac terenowych kierował doc.dr hab.Lech Krzyżaniak z Muzeum Archeologicznego w Poznaniu /autor sprawozdania/. Finansowały PZSzE w Monachium. Czwarty sezon badań. Nekropole z okresu predynastycznego i grecko-rzymskiego oraz osada z okresu późnego i grecko-rzymskiego.

W pracach Ekspedycji wzięło udział 3 uczestników z Polski. Kontynuowano badania obu nekropoli i osady, zapoczątkowane w poprzednich sezonach. Na obu nekropolach, usytuowanych na tym samym stanowisku, zbadano dalsze 1.000 m² powierzchni odkrywając łącznie 332 groby.

Na nekropoli z okresu predynastycznego odkryto dalszych 81 grobów. Podobnie jak w toku wcześniejszych kampanii, odkryto szkielety w pozycji z nogami podkurczonymi, ułożone na boku. Wyposażenie grobowe składało się przede wszystkim z naczyń ceramicznych /na ogół ceramika "stożkowa", w tym jedno naczynie obrzędowe malowane rysunkiem dwu łodzi rzecznych/ i kamiennych, a także palet kamiennych kosmetycznych, miedzianych ostrzy toporów, siekier, harpunów i bransolet, unikatowej wazy miedzianej, noża krzemienno-bifacialnie opracowanego, naszyjników i bransolet złożonych z paciorków wykonanych ze złota, karneolu, lapis lazuli, fajansu i kości; w jednym wypadku bransoleta składała się z 18 50 paciorków. Wyposażenie grobowe datuje pochówki na czasy od okresu Naqada II do tzw.dynastii 0 /około 3500-3100 p.n.e./.

Na nekropoli z okresu rzymskiego odkryto dalszych 251 grobów. Regułą było grzebanie zwłok - czasami zmumifikowanych - w pozycji na wznak, głową na zachód. Rzadko zwłoki grzebano w sarkofagach kamiennych czy trumnach ceramicznych. W jednym przypadku kilkunastu osobników pochowano we wspólnym grobowcu podziemnym zbudowanym z cegły suszonej. Zwłoki zmumifikowane przykryte były plastyczną maską twarzową wykonaną z gipsu. Z reguły groby na tej nekropoli nie posiadały wyposażenia; wyjątkiem jest tutaj znalezisko zapinki złotej i kilku monet miedzianych. Noworodki grzebano w amforach glinianych. Styl masek pogrzebowych, forma zapinki i naczyń datują te pochówki na okres od II do IV w.n.e.

W osadzie z okresu późnego i grecko-rzymskiego /Tell B/, funkcjonalnie związanej z lokalną nekropolią, wykopowano wykop o powierzchni 20 x 5 m, do głębokości 6,5 m /calec/. Zawartość kulturowa wykopa była typowa dla osadnictwa wiejskiego z tego okresu i składała się z fragmentów naczyń glinianych, kości zwierzęcych, murów z cegły suszonej, kilku amuletów z fajansu i brązu, fragmentów figurek z terakoty i brązu oraz 4 pojedynczych pochówków ludzkich. Znalezione także 2 narzędzia krzemienne, które - znajdujące się tutaj na wtórnym złożu - niewątpliwie pochodzą ze zniszczonej, lokalnej osady predynastycznej. Dwa inne, małe wykopy sondażowe zostały także założone w innych punktach tej osady.

W rejonie nekropoli i osady przeprowadzono także wstępne badania geomorfologiczne.

TELL ATRIB
Kôm Sidi Abd-el Jussuf

Polska Stacja Archeologii
Śródziemnomorskiej UW
w Kairze

Prace prowadzone były pod kierunkiem dr Barbary Ruszczyk /archeolog - Muzeum Narodowe w Warszawie, w kooperacji z Koptami. W pracach udział wzięli: mgr Hanna Nawrocka /egiptolog, Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze/, mgr Tomasz Górecki /archeolog, Muzeum Narodowe w Warszawie/, mgr Kamila Kołodziejczyk /Zakład Archeologii Śródziemnomorskiej PAN/, mgr Izabela Medeksa /architekt/ i Zbigniew Dolinski /fotograf - oboje: Polska Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW w Kairze/. Stronę koptyjską reprezentował Muhammad Magdi Amin - inspektor w Departamencie Starożytności. Sezon 23.X.-23.XI. 1982.